

REFERAT, GRØNT RÅD, GENTOFTE KOMMUNE

Møde den 14. november 2024 kl. 16.00-18.00, mødelokale A+B på Gentofte Rådhus

Deltagere:

Formand for Klima-, Miljø- og Teknikudvalget

Repræsentant fra Klima-, Miljø og Teknikudvalget

Repræsentant fra Byudvalget

Grøn Guide

Danmarks Naturfredningsforening

Sammenslutningen af Idrætsforeninger Gentofte Kommune

Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd

Cyklistforbundet

Grundejerforeningernes Fællesråd

FOGUS

Lokalhistorisk Forening i Gentofte

Naturstyrelsen

Dansk Ornitologisk Forening

Friluftsrådet

Plan og Byg

Park og Vej

Natur og Miljø

Novafos

Karen Riis Kjølbye

Malene Brandt

Jesper Marcus

Karen Stevnbak

Jacob Munk

Ulrik Reeh

Thomas Strøbech

Ulrik Hesse

Christian Løvdal

Leif Erritsøe

Roger Christensen

Kirsten Frydensberg

Helle Harremoës

Britta Andersen

Niels Ulrik Kampmann

Steen Bjarne Hansen

Kirsten Tind

Vibeke Preisler

Michael Holst

Johanne Leth Nielsen

Simone Møller Zacho

Liselotte Ludvigsen

Lea Brinkkjær Estø

Camilla Zacho Larsen

Thomas Gravenhorst

Arne Kristensen

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde

Sidste møde var den 23. maj 2024.

Referatet blev godkendt.

3. Kort nyt fra kommunen (ved Karen Riis Kjølbye)

Orientering om grønne projekter i budgetaftale 2025-2026:

Karen Riis Kjølbye orienterede om de grønne projekter i budgetaftalen 2025-26. Klimaborgersamlingen var kommet med rigtig mange gode input, hvoraf flere var blevet integreret i den endelige aftale. Cirkulær økonomi er ikke afspejlet direkte i budgetaftalen, men der arbejdes generelt cirkulært og adfærdsbetinget.

Karen nævnte følgende, udvalgte nedslag i aftalen:

- Der er stort fokus på fremtidens beskyttelse af kysten. Arbejdet med en nærmere kortlægning af kysten, strømningsforhold mv. påbegyndes i 2025 med sigte på en senere borgerinddragelsesproces.
- Der vil blive set på mulighederne for at reducere overløb til Øresund frem mod separeringen er gennemført.
- Der sættes ind med øget overvågning af det terrænnære grundvand i form af øget monitorering med grundvandsloggere.
- Ændringer i kommunens fortovsfejning har frigivet midler til arbejdet med biodiversitet og Vild Med Vilje på offentlige og private arealer.
- Trafiksikkerhedspuljen er fortsat.
- Veje mv. er generelt slidte i kommunen. Der er afsat mange penge i det kommende budget til bl.a. udbedring af huller samt vedligehold.
- Der er afsat midler til nye cykelstier.
- Der er stort fokus på udfordringerne med trafikstøj, og hvordan vi kommer det til livs. Der er afsat midler til en undersøgelse af, hvad det vil koste at overdække Helsingørmotorvejen.

Hele aftalen kan tilgås her: [Budgetaftale 2025-26](#)

Øvrig orientering:

1. Fjernvarmeudbygningen fortsætter og forventes færdig 2027-28.

2. Park og Vej ændrer praksis omkring de sorte bagkanter ved fortove, dvs. stykket ml. fortov og matrikelskel. Der har indtil nu været tradition for at asfaltere stykket, bl.a. for at holde fortovsfliserne på plads. I forbindelse med renovering og nyanlæg skal disse fremover gøres grønne, ved brug af grus og beplantning. Ændringen skyldes dels et overordnet ønske om et grønnere vejbillede, der understøtter vores naturværdier, dels ønsket om at reducere CO2-belastningen ved anlæg og skabe øgede nedsvivningsmuligheder for regnvand.

Orientering fra opgaveudvalgene:

Karen gav en status for de igangværende opgaveudvalgsarbejder. Hun er selv med i de to opgaveudvalg: Jægersborg-Ibstrup Torv og Bæredygtigt forbrug. Der er mange hensyn, der skal balancere, men det er spændende projekter, der er godt i vej.

I arbejdet med Jægersborg-Ibstrup Torv handler det om at integrere rekreativ anvendelse, trafikforhold mv. ind i bymiljøerne. Der er mange holdninger til, hvad bydelscenteret skal kunne rumme, men arbejdet skrider godt frem og skal munde ud i kortsigtede og langsigtede mål.

[Udvikling af Jægersborg-Ibstrup Torv lokalcenter - Gentofte Kommune](#)

Malene Brandt fortalte, at det nystartede opgaveudvalg 'Bæredygtigt forbrug' afholder workshop i Rådhushallen 21. nov. Signe Wenneberg er indkaldt som oplægsholder. På workshoppen vil der være stort fokus på at få konkrete, nære bud på, hvordan vi kan forandre vores forbrugsvaner, og hvad der står i vejen for det.

[Bæredygtigt forbrug - Gentofte Kommune](#)

Jacob Marcus orienterede om arbejdet med Vangede Bydelscenter. Der er mange gode overvejelser i udvalget, men de er ikke helt i mål.

[Udvikling af Vangede bydelscenter - Gentofte Kommune](#)

4. Bæredygtigt Byliv

Nyt fra Park og Vej vedr. større igangværende og planlagte projekter (ved Simone Møller Zacho, Park og Vej)

Simone fortalte om følgende større projekter, som Park og Vej er i gang med, jf. vedhæftede oplæg:

- Ved Femvejen har man i rundkørslen haft held med at udså vilde blomster. Det er blevet rigtig fint og har genereret masser af liv.
- Der arbejdes på et begrønningsprojekt ved Gentoftehallen. Et område med cykelstativer nedlægges og omdannes med fokus på biodiversitet.
- I krydset ml. Bregnegårdsvej og vejen til Charlottenlund Station arbejdes der med at udvikle grønne hjørner. Bl.a. vil der blive udlagt dødt ved.

Opdatering af cykelrutehæftet (ved Camilla Zacho Larsen, Natur og Miljø)

Camilla orienterede om et forestående genoptryk af cykelrutehæftet. I 2. oplag tilføjes naturskjule (ved Brobæk Mose) samt ruten 'tankegange' og terapihaven på Mariebjerg Kirkegård. På kortet bag i hæftet tilføjes 5 udendørs områder med træningsfaciliteter.

Der er kun få muligheder for at forandre i teksten, og rettelser bør derfor holdes på et minimum. Har man imidlertid opdaget fejl el. unøjagtigheder i teksten, bedes disse meddeles til Camilla senest 10. december på: czla@gentofte.dk.

Malene Brandt foreslog, at man alene udgav hæftet elektronisk eller som en applikation ud fra et bæredygtighedsperspektiv. Roger fra Cyklistforbundet svarede, at deres erfaring er, at et hæfte i fysisk form er god at have ved hånden, når man er ude på ruten, og at efterspørgslen endnu ikke synes at være klinget af.

Orientering om status for temalokalplan for bevaringsværdige træer (ved Michael Holst, Plan og Byg)

Michael orienterede om status for temalokalplanen, som har været i høring i perioden 27. juni-12. september 2024. Der er i planen udpeget 941 bevaringsværdige træer på private matrikler. Der er indkommet omkring 100 høringssvar, og der arbejdes p.t. på besvarelse af disse. En par håndfulde har været begejstrede og en del indeholder forslag til øvrige udpegninger. Generelt har der været mange kritiske kommentarer af forskelligt tilsnit, fx klager om begrænsning af ejendomsret samt forespørgsel på bagatelgrænse for pleje/drift.

Øvrig orientering fra Grønt Råds medlemmer

Jacob Munk meddelte, at DN inviterer til debataften 20. november i Byens Hus omkring bæredygtig byudvikling i Gentofte, hvor man bl.a. tager afsæt i konceptet New European Bauhaus. Jesper Marcus og Helene Brochmann deltager i debatten.

5. Øresund – havmiljø og kyst

Havmiljø – opfølgende aktiviteter siden rapporten fra WSP 'Havmiljøets tilstand langs Gentofte Kommunes kyst', som udkom i foråret 2024 (ved Liselotte Ludvigsen, Natur og Miljø).

Liselotte fortalte (se vedhæftede oplæg), at kommunen med WSP-rapporten har fået et sagligt grundlag og udgangspunkt for vurdering af forholdene i Øresund. Separering af regnvand og spildevand samt reduktion af overløb er fortsat det væsentligste tiltag til forbedring af havmiljøet.

Overvågning af havmiljøet er en statslig opgave under Miljøministeriet, som desværre lader meget tilbage at ønske. Kommunen har bl.a. derfor iværksat en egen kortlægning samt diverse undersøgelser på pilotniveau. I eftersommeren 2024 er der sket en visuel kortlægning af det kystnære havmiljø med fokus på bestemmelse af bundforhold og levesteder. Kortlægningen er bl.a. relevant i forhold til placering af et fremtidigt stenrev (jf. de afsatte midler på budget 2025-26). Thomas Gravenhorst (Natur og Miljø) fortalte nærmere om det omfattede kortlægningsarbejde, der er foretaget af medarbejdere i Natur og Miljø iført våddragt og snorkel.

I 2024 er der desuden lavet analyse af sediment aflejret i havneindløb. Og i 2025 arbejdes der på, som pilotprojekt, at opsætte sensorer ved Charlottenlund Søbad. Sensorerne vil bl.a. kunne måle iltindhold, salinitet, temperatur, ph og klarheden i vandet (lysgennemtrængelighed) og vil dermed kunne give et løbende og mere nuanceret billede af havmiljø og vandkvalitet i Øresund.

Langsigtet kystsikring – status for planlægning (ved Liselotte Ludvigsen, Natur og Miljø)

Liselotte gav en status for arbejdet med den langsigtede kystsikring (jf. vedhæftede oplæg) – baseret på det oplæg omkring forundersøgelsen af kysten, som blev præsenteret på KMT i september 2024. I budgettet for 2025-26 er der afsat midler til at forsætte arbejdet. Projektet opstartes derfor i 2025 og vil i første omgang

dreje sig om tekniske undersøgelser i form af en kystmorfologisk kortlægning af kysten, dvs. en afklaring af bl.a. strømningsforhold, materialevandring samt bølge- og erosionspåvirkning. Kortlægningen skal bruges som grundlag for en kvalificering af det fremadrettede sikringsniveau og til indkredsning af løsningsmuligheder på delstrækningsniveau. Liselotte præsenterede, i en såkaldt DAPP-analyse, nogle af de forskellige strategier, man kan benytte (fx hård, sammenhængende sikring med stenkast, bølgebrydere, forlandsløsninger samt mobile sikringer som beredskabssupplement).

En afklaring af de forskellige løsningsmuligheder skal danne baggrund for en politisk stillingtagen og på sigt en borgerproces.

Der blev under punktet spurgt ind til, om man er opmærksom på mulighederne for at samtænke kystbeskyttelsen med havnaturen, fx ved at kombinere bølgebrydere og stenrev. Liselotte svarede bekræftende, at det er et særligt fokuspunkt. Jacob Munk fremhævede, at arbejdet med kystsikring uvægerligt vil få stor indvirkning på havmiljøet, og at en lang og grundig inddragelsesproces derfor er ønskelig.

Charlottenlund Strandpark – status for planlægning (ved Johanne Leth Nielsen, Park og Vej)

Johanne gav en status for arbejdet med helhedsplan for Charlottenlund Strandpark.

Kommunen købte i november 2023 Charlottenlund Strandpark af Staten. Kommunalbestyrelsen har bevilget midler til reovering af strandparken i 2027 og 2028, og der går nu en proces i gang med at finde ud af, hvordan den fremtidige strandpark skal tage sig ud, herunder hvordan den skal spille sammen med den større plan for kystbeskyttelse.

Der vil formentlig blive nedsat et opgaveudvalg. Tilsvarende skal der udarbejdes en plan for en inddragende proces med brugere af strandparken og andre interessenter.

Friluftsrådets konference om marine natur-nationalparker (ved Vibeke Preisler)

Vibeke oplyste, at der afholdes konference om marine natur-nationalparker (herunder i Øresund), d. 17. november 2024. Miljøministeren deltager, og en lang række borgmestre er inviteret. Der har allerede været afholdt 3 dialogmøder, hvor brugernes tanker er blevet drøftet. Konklusionerne herfra har været, at det er centralt, at brugerne inddrages, fx omkring muligheden for adgang til kysten.

[Konference om marine naturnationalparker | Friluftsrådet](#)

Konference i Øresundsvandsamarbejdet om havmiljøet (ved Liselotte Ludvigsen)

Konferencens tidspunkt er netop blevet ændret til d. 9. april 2025 (opr. 27 marts) i Helsingborg, se <https://sammenomoresund.org/>. Konferencen afholdes som led i 30-årsjubilæet i Øresundsvandsamarbejdet, som har medlemmer af svenske og danske kommuner langs Øresund, herunder Gentofte. Der forventes deltagelse af borgmestre og politikere. Målet er at drøfte en fælles vision for Øresund.

Jacob Munk (DN) nævnte, at det vil være en fordel, om Øresundsvandsamarbejdet tog initiativ til at inddrage interesseorganisationer. Desuden vil samarbejdet med Sverige være vigtigt at fokusere på, da de arbejder med en anden model end Danmark.

6. Vild Med Vilje (ved Camilla Zacho Larsen, Natur og Miljø og Simone Møller Zacho, Park og Vej)

Camilla og Simone fortalte, at Gentofte Kommune i juni 2024 har indgået partnerskab med foreningen Vild Med Vilje. Som begreb og koncept har Vild Med Vilje slået igennem i den brede offentlighed, og det fungerer derfor også som et stærkt formidlingsredskab, der understøtter det arbejde, der allerede er i gang i kommunen. Samtidig er det med til at sikre en slags kommunal blåstempling af vilde tiltag i villahaverne – noget som en del borgere har efterlyst.

Partnerskabet betyder ret konkret:

- At vi som kommune forpligter os til at gøre en forskel for biodiversiteten.
- At vi må benytte Vild Med Vilje-brandet i vores kommunikation.
- At vi får adgang til et stort netværk, et slags inspirationsforum, med bl.a. andre kommuner.

Beskrivelsen af kommunens indsatser og projekter på foreningens hjemmeside blev præsenteret ([Gentofte Kommune - Vild Med Vilje](#)). Tanken er, at siden løbende opdateres, og at der i den borgerrettede formidling anvendes en QR-kode, der kan lede interesserede ind på siden.

Til drøftelse: konkrete forslag til hvordan vi skal arbejde med Vild Med Vilje:

I det kommende budget er der afsat 160.000 kr. årligt de næste 4 år til at øge biodiversiteten på både offentlige og private arealer. Initiativerne skal tage udgangspunkt i kommunens biodiversitetsstrategi og partnerskabet med Vild Med Vilje. Der blev fra forvaltningens side efterspurgt ideer til tiltag.

Overordnet var der enighed om, at forbedret kommunikation til borgere var højeste prioritet, men det blev samtidig af flere af rådets medlemmer påpeget, at man ikke kommer langt for det afsatte beløb. Johanne fra Park og Vej præciserede, at beløbet skal ses som supplement til de midler, der tidligere er givet til begrønningsprojekter ligesom biodiversitet ligeledes indtænkes i de løbende driftsmidler.

Følgende, konkrete forslag blev nævnt fra rådets medlemmer:

- Hjælpe villaejere – og gerne i højere grad 'tage folk i hånden' med vejledning og Gør-det-selv-guide: Vild have.
- Anlægge trædesten i bede til faunapassager.
- Fjerne begrænsning på højde af hække.
-
- Vejlede ejendomsmæglere og nytilflyttede borgere ift. fordelene ved Vild Med Vilje-haver og bevaring af særligt gamle træer.
- Øget kommunikation til borgere omkring betydningen af store træer. Udover at være et hjem for mange arter, kan træerne spille en afgørende rolle i klimatilpasningssammenhæng - bl.a. kan de hjælpe med at holde kælderen tør.
- Hjemmehørende planter: Vi planter det forkerte i haven (og bruger i stor udstrækning spagnum). Folk mangler viden.
- Støtte boligforeninger og grundejerforeninger, som kan melde sig til mentorforløb, guide, visualisering, best-case-besøg med opfølgning.
- Samarbejde med Novo om grøn korridor fra Nybrovej til Vangedevej.
- Kystsikring samtænkes med biodiversitet.

FORSLAG TIL PUNKTER FRA MEDLEMMERNE:

7. Danmarks Naturfredningsforening, Gentofte:

§ 3-områder (ved Lea Brinkkjær Estø, Natur og Miljø og Simone Møller Zacho, Park og Vej)

Kommunerne skal være færdig med en gennemgang af alle § 3-naturbeskyttede områder med udgangen af 2024. Ifølge DN's informationer havde Gentofte Kommune indtil i år gennemgået ca. 60 pct. af § 3-naturbeskyttede områder. DN Gentofte havde derfor bedt om en status for § 3-registreringsindsatsen i Gentofte for resten af 2024.

Lea gav en status for §3-registreringen i kommunen ift. at komme i mål i år. Der har været lagt et stort arbejde med registreringen her i eftersommeren og status er, at alle arealer, som kommunen er ansvarlige for, er kortlagte (100%).

Naturstyrelsen vedligeholder selv § 3-registreringer på de arealer, som de forvalter.

Simone har bidraget med selve registreringen i felten. Hun gav et kort oplæg om, hvordan tilstanden er i udvalgte områder. Særligt fremhævede hun: Brobæk Mose, Ermelunden og Christiansholms Mose som områder med høj naturkvalitet.

Biodiversitetsplanen (ved Simone Møller Zacho og Johanne Leth Nielsen, Park og Vej)

DN har bedt om en status for biodiversitetsplanen, herunder hvornår den forventes at komme i høring? Desuden har de spurgt, hvad budgetforliget på dette område vil betyde for fremdriften i biodiversitetsplanen (jf. budget under punktet: Vild Med Vilje)?

Simone gav en status for biodiversitetsstrategien og den betydning strategien forhåbentlig vil have for drift, planlægning og formidling fremadrettet. Den overordnede vision om at forbedre naturkvaliteten i kommunen udmøntes i 4 indsatsområder med tilførende handleplaner. Områderne kan beskrives med overskrifterne:

- Bevare og forbedre naturkvaliteten
- Forbinde og skabe plads til vild natur
- Biodiversitet i den kommunale drift og planlægning
- Inddrage og formidle

Johanne supplerede med information om processen for den politisk drøftelse og beslutning af planen. Planen forelægges KMT-udvalget i december til drøftelse, herunder proces for borgerinddragelse. En endelig vedtagelse forventes at kunne ske i foråret. Johanne understregede igen, at udmøntningen af planen ikke er bundet op alene på budgetforligets afsatte midler. Tiltagene vil langt overvejende blive finansieret af det eksisterende budget i Park og Vej.

Jacob Munk (DN) udtrykte bekymring for, om der vil ske en tilstrækkelig inddragelse af private, idet de private villaejere tegner sig for omkring 30% af kommunens areal.

Overløb (ved Arne Kristensen, Novafos)

Det fremgår af budgetforliget 2025, at det skal undersøges, om der findes tiltag, som kan bidrage til at fremskynde reduktion af overløbene, inden kommunen er fuldt separeret i 2050. Hvilke konkrete planer er der med reduktionen af de nuværende årlige overløb?

DN har bedt om en status for lækagen på spildevandsledningen ved Skovshoved Havn, herunder hvilke tiltag der bliver taget for at forhindre nye forurenende overløb.

Arne præsenterede og svarede på spørgsmåle.

Der blev indledningsvist spurgt ind til den spildevandsledning, der ligger synligt på terrænen og skærer gennem Ermelunden. Arne forklarede, at ledningen ligger i overfladen af hensyn til højdeforhold for at sikre vandets bevægelse ud til Øresund. Alternativet til dette ville have været store pumper til at lede vandet. Foruden spildevand rummer ledningen i dag også vand fra det oprindelige vandløb samt kildevand og på sigt giver det mening at separere vandstrømmene. Der er ingen aktuelle planer om at fjerne ledningen i området, men som led i den snart kommende planlægning af separering i Enghaverendens opland (opstart 2025/2026) vil Enghaverenden blive udbygget og renoveret som hovedvandvej i oplandet. I den forbindelse vil der blive afsøgt mulighed for at genåbne vandløbet.

Arne præsenterede status for reparation af overløbsledningen ved Skovshoved, jf. vedlagte oplæg. Overløbsledningen er kun i anvendelse, når det regner kraftigt og når der ikke er mere kapacitet i transportledningen til på renseanlæg Lynetten. Siden august i år har Novafos arbejdet i to sideløbende spor. Man arbejder på at finde en ny permanent løsning, samtidig med at reparationerne fortsætter på den nuværende ledning. Arbejdet med tætning af den nuværende ledning forventes – med de kendte utætheder – at være færdigt i april 2025. Retableringsarbejdet og fjernelse af byggeplads vil efter tidsplanen ske i juni 2025.

Arbejdet med at finde en permanent løsning er i den indledende screeningsfase og består i første omgang i at afsøge mulige løsningsmodeller og kombination af disse. Blandt løsningerne kigger man både på forslag, som består i at bevare og forstærke den eksisterende ledning, og forslag, hvor den eksisterende ledning erstattes af et nyt anlæg. Målet er at finde den teknisk bedste og mest driftssikre løsning, der både kan fungere, mens anlægget skal håndtere de nødvendige spildevandsoverløb, og som også kan anvendes, når anlægget på sigt kun skal håndtere udløb med regnvand, efter der er sket fuld separering af afløbssystemet. Den permanente løsning forventes med den nuværende tidsplan at være udført i 2028-29.

Som del af at kigge på en fremadrettet løsning ved Skovshoved afdækker Novafos ligeledes muligheden for at etablere forsinkelsesløsninger af vandet, som vil kunne minimere overløbsmængden til Øresund. Dette for at fremskynde reduktion af overløb i perioden indtil der er etableret fuld separering i hele kommunen (2050). Arne redegjorde for, at der desværre ikke er nogen nemme løsninger, da forsinkelsesløsninger og bassiner kræver meget plads og store investeringer; ellers var det selvfølgelig allerede etableret.

Der blev spurgt til muligheden for i højere grad at etablere rensning af overløbsvandet inden udledning til Øresund. Arne redegjorde for, at det er vanskeligt p.t. som afløbssystemet er indrettet, da overløb netop sker i situationer med kraftig regn, hvor der er allermest 'run' på systemet og vandet kommer i meget store mængder og med høj hastighed. Separeringsprojektet skal netop fremadrettet sikre, at al spildevand ledes til renseanlæg (Lynetten) og at regnvand håndteres lokalt og bliver rensset inden udledning.

Kystsikring

På Grønt Råds møde 23.05.24 blev der orienteret om kommunens arbejde med fremtidig kystsikring, som skal håndtere de forventede havvandsstigninger og storme. DN vil gerne orienteres om de konkrete aktiviteter vedrørende kystsikring i 2025 samt hvilke aktiviteter, der er planlagt i perioden 2026-2028 for Charlottenlund Strandpark.

Spørgsmålet blev besvaret under punkt 5.

Havmiljøet (Besvares under punkt 5)

I fortsættelse af orienteringen på Grønt Råds møde 23.05.24 om havmiljøets tilstand (på baggrund af rapport fra WSP) vil DN gerne høre om kommunens videre arbejde med tiltag, der kan forbedre havmiljøet.

Spørgsmålet blev besvaret under punkt 5.

7. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.

Næste møde: 8. maj 2025

